

การประเมินโครงการฝึกอบรมครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้
แบบบูรณาการให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและ
มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันนอย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1*

EVALUATION OF TEACHER TRAINING TO ENHANCE INTEGRATED
LEARNING MANAGEMENT SKILLS TO PROVE STUDENTS WITH MEDIA
LITERACY AND 21ST CENTURY SKILLS BANSANYOONG SCHOOL,
UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 1

ชุตินันท์ บุญมุสิก*, เบนจพร ชนะกุล และอนทัย ประสาน
Chutimon Boonmusik*, Benchaporn Chanakul and Anotai Prasan

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Sri Thammarat Rajabhat University, Thailand

*Corresponding Author E-mail: chutimonjongrak@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการฝึกอบรมครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันนอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริกเพื่อประเมินโครงการเกี่ยวกับ 1) ด้านปฏิกิริยา 2) ด้านความรู้ 3) ด้านพฤติกรรม 4) ด้านผลลัพธ์ กลุ่มเป้าหมายคือ ครูโรงเรียนบ้านสันนอย จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ t- test และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินด้านประเมินปฏิกิริยา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนการทำแบบทดสอบหลังอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* Received July 18, 2023; Revised August 27, 2024; Accepted September 15, 2024

3. ผลการประเมินพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรม พบว่าระดับพฤติกรรมที่อยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ครูเปิดรับแนวคิดรู้เท่าทันสื่อไปปรับประยุกต์กับนักเรียน ครู มุ่งหวังส่งเสริมแนวคิดรู้เท่าทันสื่อให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง และครูสามารถปรับเปลี่ยนนักเรียนให้เป็นผู้ที่ฉลาดในการใช้สื่อมากขึ้น

4. ผลการประเมินผลลัพธ์ของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5. จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาพรวมของโครงการ เพื่อทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการที่มีต่อโรงเรียน ครู และนักเรียน พบว่า โรงเรียนเพิ่มขีดความสามารถและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และเพิ่มประสิทธิภาพให้กับองค์กรได้ดียิ่งขึ้น การอบรมเชิงปฏิบัติการตามโครงการช่วยให้ครูเรียนรู้สิ่งใหม่การจัดการเรียนรู้แบบโลกศตวรรษที่ 21 และหลังจากการอบรมสามารถนำความรู้จากการอบรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีความรู้เท่าทันสื่อนักเรียนมีความพฤติกรรมรู้เท่าทันสื่อ และให้ความสนใจกระตือรือร้นในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, รู้เท่าทันสื่อ, ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, เคิร์กแพทริก

ABSTRACT

This research aimed to evaluate a teacher training project to enhance integrated learning management skills to equip students with media literacy and 21st-century skills at Bansanyoong School, Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1. The research applied the approach of the Kirk Patrick Model to assess the project on the following aspects: 1) Reaction, 2) Learning, 3) Behavior, and 4) Outcomes. The target group was 15 teachers from Bansanyoong School. The instruments used in this research were five-rating scale questionnaires, pretest-posttest, and interview forms. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, t-test statistics, and content analysis.

The research showed that:

1. Overall evaluation showed that the reaction was at the highest level.
2. For learning evaluation, the training participants had higher scores on knowledge and skills after training than before attending the training, with the statistical significance at the .05 level.
3. For changed behavior evaluation, the first three highest levels of participants' behavior were: "Teachers open to media literacy concepts and can adapt them to their students," "Teachers aim to promote media literacy among

students continuously,” and “Teachers can transform students into more media-savvy people.

4. Overall evaluation showed that the project outcomes were at the highest level.

5. From collecting the qualitative data on the overall picture of the project to knowing the benefits of participating in the project for the school, the school increased the capacity and development of personnel and efficiency for the organization. Project-based workshops help teachers learn new things in 21st-century learning management. After training, they can apply the knowledge from the training to manage learning so that students are aware of the media and enthusiasm to study more.

Keywords: Project evaluation, Media literacy, 21st Century learning skills, Kirk Patrick

บทนำ

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว สื่อได้เข้ามา มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจสังคม ด้าน การศึกษา ตลอดจนการดำเนินชีวิต ซึ่งจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570 ความว่า “การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้นสังคมโลกจะมีความ เชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อย่างมาก” (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) สอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึง โอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดงานและการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่ง พัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) เมื่อ เทคโนโลยีในรูปแบบสื่อต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตผู้คนมากขึ้น ปัญหาที่เกิดจาก สื่อจึงเกิดขึ้นได้มากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) โดยพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 มาตราที่ 3 ได้ กำหนดความหมายของคำว่า “สื่อ” ความว่า “สิ่งที่ทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร เครื่องหมาย ภาพ หรือเสียง ไม่ว่าจะจัดทำในรูปของเอกสาร สิ่งพิมพ์ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมายรูปถ่าย ภาพยนตร์ วิดีทัศน์ การแสดงข้อมูลคอมพิวเตอร์

ในระบบคอมพิวเตอร์ หรือได้จัดทำในรูปแบบอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2558)จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อตัวอักษร ภาพ เสียง วิดีทัศน์ ทั้งที่อยู่ในรูปแบบสังคมออนไลน์ รายการโทรทัศน์ โฆษณา สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออื่น ๆ กลายเป็นสิ่งที่มีบทบาทต่อการใช้ชีวิตในสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งสื่อเหล่านี้สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้ ในด้านความรวดเร็ว ประหยัดคุ้มค่า ทันยุค ทันสมัยโดยเฉพาะสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่แตกต่างจากสื่อชนิดอื่น ๆ เนื่องจากสื่อชนิดอื่น ๆ เช่น รายการโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ มีการกลั่นกรองตรวจสอบก่อนการนำเสนอ แต่สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่มีการส่งผ่านได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องมีการกลั่นกรอง ทำให้สามารถบิดเบือนข้อมูลในการนำเสนอสู่สาธารณะ โดยไม่มีผู้รับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นย่อมเกิดความเสียหายในภาพรวมได้แม้ปัจจุบันจะมีกฎหมายรองรับ โดยมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560, (2560) ได้กำหนดบทลงโทษเกี่ยวกับการทำผิดเกี่ยวกับการใช้สื่อคอมพิวเตอร์และข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ไว้ชัดเจน แต่การจัดการกับปัญหาเหล่านี้ก็ยังไม่ทำได้ยาก เพราะผู้ใช้สามารถเปลี่ยนแปลงรายชื่อในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ตลอดเวลา

ศตวรรษที่ 21 (21st) เป็นคริสต์ศตวรรษแรกแห่งคริสต์สหัสวรรษที่ 3 โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ปี 2001 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ปี 2100 ซึ่งกว่า 1 ใน 5 ของสหัสวรรษที่ 3 หรือ พ.ศ. 2544-2643 จากยุคศตวรรษที่ 20 เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ความเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด คือ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดเครือข่ายโทรคมนาคมดิจิทัลที่สามารถเชื่อมโยงโลกทุกส่วนเข้าด้วยกัน พลเมืองสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย สะดวกในการติดต่อสื่อสารผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 เช่น คอมพิวเตอร์ และโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งปัจจุบันมีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องและกลายมาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทุกคนต้องมีไว้ เพื่อตอบสนองต่อการก้าวทันการเติบโตของโลก โลกในยุคศตวรรษที่ 21 นั้นถูกเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เป็นยุคโลกาภิวัตน์ อีกนัยหนึ่งนั้นหมายถึง ยุคแห่งการสื่อสารไร้พรมแดน ซึ่งเป็นผลจากการนำเครือข่าย โทรคมนาคมดิจิทัลมาใช้ร่วมกับการพัฒนานวัตกรรมและวิทยาการต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้มนุษย์สามารถทำสิ่ง ต่าง ๆ ได้รวดเร็วมากขึ้น เช่น การทำธุรกรรมทางการเงิน การติดต่อประสานงาน การประชุมทางไกล หรือการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้จะเห็นได้ว่าทักษะทางเทคโนโลยีนั้นถือเป็นทักษะหนึ่งที่คนในยุคนี้จะต้องมี และรวมไปถึงทักษะสำคัญที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น ภาษา ถือเป็นอีกทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญไม่แพ้กัน และด้วยการที่เกิดวิทยาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้ามากขึ้น จึงทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความง่ายดายมากขึ้นในทุกมิติ

ซึ่งสิ่งนี้มีทั้งข้อดีและผลกระทบ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการควบคุมในการใช้ไอทีและทักษะในการเลือกเฟ้นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ด้วย (นรรีชต์ ผันเชียร, 2561)

ทักษะการรู้เท่าทันสื่อเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างมากในสังคมดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของเด็กและเยาวชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการผลักดันด้านการพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ประชาคมยุโรปได้มีการผลักดันให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม โดยการให้ประชาชนได้เรียนรู้ด้านสื่อทางระบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์อีเลิร์นนิง (e-Learning) เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน และพัฒนาทักษะในการวิเคราะห์การตีความ และการประเมินจากเนื้อหาผ่านทางสื่อ (อุษา บิ๊กกินส์, 2555) ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้แก่บุคคล โดยช่วยให้นักเรียนตระหนักว่าเนื้อหาจากสื่อมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของพวกเขาอย่างไร นอกจากนั้นจะช่วยให้ไม่ถูกรอบงำจากสื่อ และหรือแหล่งผลิตสื่อที่คาดหวังผลกำไรที่จะหลอกล่อให้วัยรุ่นซื้อสินค้า ทักษะการรู้เท่าทันสื่อจะช่วยเสริมสร้างพลังอำนาจให้นักเรียนสามารถเลือกรับและใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพในบริบทต่าง ๆ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวโรงเรียนบ้านสันยุง จึงกำหนดโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นเวลา 2 วัน ในปีการศึกษา 2565 โดยวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการอบรม คือ พัฒนาครูให้มีทักษะ ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิดและความสำคัญในการเรียนสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีเจตคติที่ดีต่อความสำคัญในการส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ เกิดพฤติกรรมการส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อและสามารถนำสื่อมาบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและในชีวิตประจำวันได้ และพัฒนาครูให้สามารถขยายผลในการส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

โครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง นับเป็นโครงการที่ไม่เคยได้รับการประเมินโครงการมาก่อน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการประเมินโครงการดังกล่าว โดยใช้รูปแบบการประเมินการอบรมของโดนัลด์แอล เคิร์กแพททริก (Donald L.Kirkpatrick) ซึ่งเป็นรูปแบบทฤษฎีการประเมินการฝึกอบรมที่มีลักษณะการประเมินที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม โดยเป็นรูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้กับการประเมินผลการฝึกอบรมโดยเฉพาะและมุ่งเน้นการประเมินใน 4 ด้าน คือ การประเมินปฏิกิริยา การประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม การประเมินพฤติกรรม และการประเมินผลลัพธ์ต่อองค์กร (สุวิมล ติรกานันท์, 2547)

ทั้งนี้ การประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 เป็นการประเมิน

เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ รวมทั้งเพื่อกระตุ้นให้ครูเข้าใจหลักการการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างถูกต้อง และปลอดภัย ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้สื่อในทางที่ผิดลดน้อยลง และเพื่อวางแผนแนวทางการดำเนินงานเรื่องทักษะการรู้เท่าทันสื่อและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง ของผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1
2. เพื่อประเมินการเรียนรู้ ของผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1
3. เพื่อประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังการอบรม ของผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1
4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ ของผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินโครงการครั้งนี้ มีระยะเวลาในการดำเนินงานตามโครงการในปีการศึกษา 2565 โดยผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนในการดำเนินการประเมินโครงการ ดังนี้ 1) กรอบแนวคิดในการประเมิน 2) กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูล 3) การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ 4) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ และ 5) การวิเคราะห์ข้อมูล

แนวคิดในการประเมิน

การประเมินโครงการครั้งนี้ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินของโดนัลด์แอล เคิร์กแพททริก (Donald L. Kirkpatrick) ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้านคือ การประเมินปฏิกิริยา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป และการประเมินผลลัพธ์ของผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของ

ครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินโครงการฝึกอบรมครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 คือ ครูโรงเรียนบ้านสันยุง จำนวน 15 คน

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและการศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินโครงการ
2. กำหนดกรอบแนวทางการวิจัยที่จะใช้ศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยผู้วิจัยได้สร้างนิยามปฏิบัติการที่แสดงออกถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษา และข้อเสนอแนะเบื้องต้นเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข
3. สร้างข้อคำถามแต่ละฉบับ และนำเสนอเครื่องมือที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำชี้แนะตรวจสอบในการปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสม
4. นำเครื่องมือที่สร้างเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ซึ่งเลือกใช้ข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งฉบับที่ 1 มีค่า IOC 0.98 ฉบับที่ 2 มีค่า IOC 0.95 ฉบับที่ 3 มีค่า IOC 0.92 ฉบับที่ 4 มีค่า IOC 1.00 ฉบับที่ 5 มีค่า IOC 1.00 และฉบับที่ 6 มีค่า IOC 1.00 โดยนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง
5. นำเครื่องมือแต่ละฉบับที่ได้รับข้อเสนอแนะมาปรับปรุง จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 6 ฉบับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์ครูผู้เข้าร่วมโครงการ เกี่ยวกับภูมิหลัง พฤติกรรมทั่วไปในการรับสื่อใช้สื่อและพฤติกรรม ปัญหาในการใช้สื่อของนักเรียนที่ครูพบในชั้นเรียน โดยเป็นคำถามปลายเปิดกระตุ้นให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและตอบตามสภาพจริง ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ
  - ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ส่วนที่ 2 พฤติกรรมทั่วไปเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ และการใช้สื่อ
  - ส่วนที่ 3 พฤติกรรม ปัญหา การใช้สื่อของนักเรียนที่ครูพบในชั้นเรียน
2. แบบสอบถามความคิดเห็นครูผู้เข้าร่วมโครงการ ปฏิกริยาก่อน-หลังการเข้าร่วมอบรมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ หน่วยงานที่สังกัด เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม การประเมิน ปฏิภานการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อวิทยากร/เทคนิคการ ฝึกอบรม เนื้อหาการฝึกอบรม ความเหมาะสมของรายละเอียดโครงการ กำหนดการ เอกสาร ประกอบการอบรม การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ และสถานที่ สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดกระตุ้นให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3) แบบทดสอบความรู้และทักษะก่อน-หลังการอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ เกลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบ T-test (Dependence) แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

4) แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง ที่แสดงถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังการอบรม

5) แบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 รายการประเมินความคิดเห็นในผลลัพธ์โครงการ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

6) แบบสัมภาษณ์ครูผู้เข้าร่วมโครงการ เกี่ยวกับภาพรวมของโครงการ เพื่อทราบถึง ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการที่มีต่อโรงเรียน ครู และนักเรียน ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 ข้อคำถาม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้า ทักษะการเรียนรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีของครูและ นักเรียนในโรงเรียน ออกแบบพัฒนาเป็นโครงการอบรม สร้างกรอบเนื้อหาในการบรรยาย ความรู้ และกำหนดกิจกรรมที่ใช้ในโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการการเรียนรู้ แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันตยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

2. จัดดำเนินการโครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อถ่ายทอดและส่งเสริมให้ครู ได้นำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทัน สื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบประเมิน และ แบบทดสอบ ดังต่อไปนี้

3.1 แบบสัมภาษณ์ภูมิหลัง จำนวน 1 ฉบับ ดำเนินการประเมินก่อนเข้ารับการอบรม

3.2 แบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 1 ฉบับ ดำเนินการประเมินระหว่างเข้ารับการอบรม

3.3 แบบทดสอบ จำนวน 1 ฉบับ ดำเนินการประเมินระหว่างเข้ารับการอบรม

3.4 แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง จำนวน 1 ฉบับ ดำเนินการประเมินหลังเข้ารับการอบรม

3.5 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ของโครงการ จำนวน 1 ฉบับ ดำเนินการประเมินหลังเข้ารับการอบรม

3.6 แบบสัมภาษณ์ภาพรวมของโครงการ จำนวน 1 ฉบับ ดำเนินการประเมินหลังเข้ารับการอบรม

4. ผู้วิจัยทำการติดตามและประเมินผลประสิทธิภาพของโครงการ

5. นำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

6. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดโครงการอบรม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

เกณฑ์การตัดสิน คือความคิดเห็นของครูผู้เข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับเหมาะสมมากขึ้นไป (μ) มีค่า ≥ 3.51 จากมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. สำหรับการทดสอบความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการรู้ เท่าทันสื่อก่อนและหลังการอบรมของครู ด้วยแบบทดสอบจะใช้ค่าสถิติ t-test (Dependent)

เกณฑ์การตัดสิน คือ ครูที่เข้าร่วมโครงการทำแบบทดสอบมีคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญ .05

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงถึงการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ด้วยการประเมินพฤติกรรมของตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อผลลัพธ์ของโครงการอบรม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เกณฑ์การตัดสิน คือความคิดเห็นของครูผู้เข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับเหมาะสมมากขึ้นไป (μ) มีค่า ≥ 3.51 จากมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

6. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับ ภูมิหลังก่อนการเข้ารับการอบรมของผู้เข้าร่วมอบรมและ ผลลัพธ์ของโครงการประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการที่มีต่อ โรงเรียน ครู และนักเรียน โดยการสัมภาษณ์ครู ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การประเมินปฏิกิริยา ผลการประเมินพบว่า ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมถึงความเหมาะสมในการดำเนินโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านกระบวนการ รองลงมาคือ ด้านเนื้อหาและระยะเวลา และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านความรู้ความเข้าใจที่ได้รับการฝึกอบรมตามลำดับ

2. การประเมินการเรียนรู้ ผลจากการประเมินพบว่า การเปรียบเทียบการประเมินความรู้และทักษะเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ ก่อนและหลังของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยการทำแบบทดสอบในช่วงหลังการเข้าร่วมอบรมสูงกว่าในช่วงก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การประเมินพฤติกรรม ผลจากการประเมินพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับพฤติกรรมที่อยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ครูเปิดรับรับแนวคิดรู้เท่าทันสื่อไปปรับประยุกต์กับนักเรียน ครูมุ่งหวังส่งเสริมแนวคิดรู้เท่าทันสื่อให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง และครูสามารถปรับเปลี่ยนนักเรียนให้เป็นผู้ที่ฉลาดในการใช้สื่อมากขึ้นตามลำดับ

4. การประเมินผลลัพธ์ ผลการประเมินด้านผลลัพธ์โครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การอบรมเชิงปฏิบัติการตามโครงการช่วยให้นักเรียนรู้สิ่งใหม่การจัดการเรียนรู้แบบโลกศตวรรษที่ 21 ครูสามารถนำความรู้จากการอบรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีความรู้เท่าทันสื่อ รองลงมาคือ นักเรียนที่ครูสอนมีความพฤติกรรมรู้เท่าทันสื่อ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนที่ครูสอนให้ความสนใจกระตือรือร้นในการเรียนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมการประเมินโครงการฝึกอบรมครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในครั้งนี้พบว่าจากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

เกี่ยวกับภูมิหลัง เพื่อทราบถึงพฤติกรรมทั่วไปในการรับสื่อ ใช้สื่อ และพฤติกรรม ปัญหาในการใช้สื่อของนักเรียนที่ครูพบในชั้นเรียน พบว่า ประเภทสื่อที่ผู้เข้าร่วมโครงการเปิดรับอยู่เป็นปกติ 3 อันดับแรก คือ สื่ออินเทอร์เน็ต สังคมออนไลน์ และสื่อโทรทัศน์ ประเภทสื่อที่ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน คือ หนังสือเรียน สื่อสังคมออนไลน์และอินเทอร์เน็ต ปัญหา การใช้สื่อของนักเรียนที่ครูค้นพบ โดยปัญหาที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การใช้เวลากับสื่อมากเกินไป/ไม่ถูกเวลา ปัญหาโพสต์เรื่องส่วนตัวไม่เหมาะสม และปัญหาการใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้อง วิธีการแก้ปัญหาที่ครูใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ แนะนำให้เข้าใจผลกระทบของการใช้สื่อ คุยกับผู้ปกครองเพื่อหาทางแก้ไข ห้ามใช้มือถือขณะเรียน จัดกิจกรรมเสริมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และส่งเสริมให้นักเรียนใช้สื่อที่เหมาะสม

จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาพรวมของโครงการ เพื่อทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการที่มีต่อโรงเรียน ครู และนักเรียน พบว่า โรงเรียนเพิ่มขีดความสามารถและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และเพิ่มประสิทธิภาพให้กับองค์กรได้ดียิ่งขึ้น การอบรมเชิงปฏิบัติการตามโครงการช่วยให้ครูเรียนรู้สิ่งใหม่การจัดการเรียนรู้แบบโลกศตวรรษที่ 21 และหลังจากการอบรมสามารถนำความรู้จากการอบรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีความรู้เท่าทันสื่อ นักเรียนมีความพฤติกรรมรู้เท่าทันสื่อ และให้ความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผล

วิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของโครงการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด โดยคะแนนเฉลี่ยของโครงการ เช่น คะแนนความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เป็นโครงการอบรมที่มีกระบวนการพัฒนาความรู้ และพฤติกรรมครู เพื่อให้ครูนำความรู้ไปจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ซึ่งเนื้อหาหลักสูตรและกิจกรรมที่นำมาใช้ในการอบรมและพัฒนาครูมีเนื้อหาครอบคลุม เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ อีกทั้งวิทยากรมีความเชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรการเรียนรู้เท่าทันสื่อจึงทำให้สามารถถ่ายทอดความรู้ และทักษะต่าง ๆ ได้ เป็นอย่างดี สามารถอธิบายเนื้อหาได้ อย่างสมบูรณ์และสามารถตอบข้อซักถามได้ชัดเจน ในด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

มีความสะดวกและระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม สอดคล้องกับ วิไลพร จันทรโพยม ประเมินโครงการอบรมและพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างทักษะ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการประเมินด้าน ปฏิภาณไหวพริบ ความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (วิไลพร จันทรโพยม, 2558)

2. ผลการประเมินความรู้ของโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ใน ภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด โดยผลการประเมินความรู้ทักษะของครูที่เข้ารับการ อบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการทดสอบความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการรู้ เท่าทัน สื่อของผู้เข้ารับการอบรมโดยภาพรวม พบว่า ครูมีคะแนนวัดความรู้ และทักษะหลังการอบรม สูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ วิไลพร จันทร โพยม การประเมินโครงการอบรมและพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ นักเรียนรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการประเมินด้านความรู้และภาพรวมผ่าน เกณฑ์การประเมินที่กำหนด โดยครูมีคะแนนวัดความรู้และทักษะหลังการอบรมสูงกว่าก่อนเข้า รับการอบรม (วิไลพร จันทรโพยม, 2558)

3. การประเมินพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการ จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ในภาพรวม ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากที่ได้รับการอบรมทั้ง 15 คน มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยการนำความรู้ และทักษะไปจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการรู้ เท่าทันสื่อให้กับ นักเรียนในระดับชั้นที่ตนเองรับผิดชอบและรวมไปถึงการส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อให้กับสมาชิก ในครอบครัวและสามารถประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ ธเนศ ดาวรุ่งโรจน์ และคณะ การประเมินโครงการฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์โดยใช้แนวคิดของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick) ผลการประเมินด้านพฤติกรรม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (ธเนศ ดาวรุ่งโรจน์ และคณะ, 2561)

4. การประเมินผลลัพธ์ของโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่าใน ภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด สอดคล้องกับ วิไลพร จันทรโพยม ที่ได้ทำการ ประเมินโครงการอบรมและพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียน รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลประเมินด้านผลลัพธ์ของโครงการพบว่าโดยภาพรวม ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินความพึงพอใจของครูใน

การนำความรู้ ทักษะการรู้เท่าทันสื่อไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (วิไลพร จันทรโพยม, 2558)

เนื่องจากโครงการอบรมเป็นโครงการที่ส่งเสริมให้ครูนำเอาแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน การบูรณาการเรียนการสอน และส่งเสริมให้มีกิจกรรมนอกห้องเรียนจึงมีผลทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนมีการตอบสนองต่อการเรียนรู้มากขึ้น

5. ผลการประเมินปฏิกิริยา และความรู้ของโครงการ มีความเกี่ยวข้องกับผลประเมินพฤติกรรมและผลประเมินผลลัพธ์ของโครงการ เนื่องจากโครงการอบรมที่จัดขึ้นมานั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน โดยมุ่งหวังให้ผู้ผ่านการอบรมได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและแนวทางการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามหลักแนวคิดของ Kirk Pattrick และยังสอดคล้องกับหลักทฤษฎีการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แนวคิดและหลักการของ Media Literacy เนื่องจากทฤษฎีการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 เป็นหลักสูตรที่ให้นักเรียนรับรู้ และมองเห็นเกี่ยวกับความเป็นจริงของปัญหาในสังคมปัจจุบัน จะต้องเปลี่ยนหน้าที่ตนเองจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถเปลี่ยนสารสนเทศข้อมูลข่าวสารเป็นความรู้และนำความรู้นั้นเป็นเครื่องมือสู่การปฏิบัติให้เป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เช่นเดียวกันกับหลักการของ Media Literacy ที่จะต้องทำหน้าที่พัฒนานักเรียนให้รู้ เท่าทันสื่อ/เทคโนโลยีและสังคมโลก ดังนั้นการส่งเสริมการใช้สื่อในการเรียนรู้จึงมีความสำคัญในยุคการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Center for Media Literacy, 2008)

สรุป

โครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านสันยุงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 เป็นโครงการอบรมที่มีกระบวนการพัฒนาความรู้ และพฤติกรรมครู เพื่อให้ครูนำความรู้ ไปจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ให้กับนักเรียน ซึ่งเนื้อหาหลักสูตรและกิจกรรมที่นำมาใช้ในการอบรมและพัฒนาครูมีเนื้อหาครอบคลุม เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ อีกทั้งวิทยากรมีความเชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรการรู้เท่าทันสื่อจึงทำให้สามารถถ่ายทอดความรู้ และทักษะต่าง ๆ ได้ เป็นอย่างดี สามารถอธิบายเนื้อหาได้ อย่างสมบูรณ์และสามารถตอบข้อซักถามได้ชัดเจน ในด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความสะดวกและระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การประเมินด้านปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมอบรมถึงความเหมาะสมในการดำเนินโครงการฝึกอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรดำเนินโครงการนี้ต่อเนื่องในปีต่อไป เนื่องจากเป็นโครงการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาครูและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) เป็นทักษะที่ครูและนักเรียนจำเป็นต้องมีและใช้ในปัจจุบันและอนาคต และหลักสูตรการรู้เท่าทันสื่อในระบบโรงเรียนเป็นกลไกสำคัญที่จะพัฒนาให้เด็กและเยาวชนสามารถอ่านเข้าใจและมีทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่หลั่งไหลเข้ามาในชีวิตประจำวันได้

2. จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของครูผู้เข้าร่วมการอบรมที่นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด แต่ประเด็นการสร้างการตระหนักรู้ให้นักเรียนเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม พบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้นควรมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้ครู ทั้งนี้เพื่อให้ครูมีความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และมีจำนวนสื่อที่ผลิตหรือใช้ที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อและองค์ความรู้อื่นๆให้นักเรียน

3. จากผลการวิจัยพบว่า การประเมินด้านผลลัพธ์ภาพรวมของโครงการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นควรมีการสนับสนุนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้นักเรียน เพื่อขยายผลทักษะการรู้เท่าทันสื่อ และดำเนินการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ด้วยกิจกรรมหรือวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรม โครงการรวมไปถึงการร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ความต่อเนื่องของการวิจัยประเมินโครงการ ควรมีการขยายผลการวิจัยอย่างต่อเนื่องไปยังโรงเรียนอื่น ๆ ในเครือข่ายใกล้เคียง และเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูแกนนำในการจัดอบรม ควรขยายเวลาในการศึกษาค้นคว้า เพื่อติดตามผลการประเมินด้านพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมในระยะยาว

2. ควรมีการวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการรู้เท่าสื่อที่บุคลากรภายในโรงเรียนดำเนินการร่วมกัน โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทักษะที่จำเป็นและการวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาการใช้สื่อของนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกันตามหลักการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรเพิ่มความยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญและภาคีเครือข่าย

เอกสารอ้างอิง

- ธเนศ ดารุ่งโรจน์ และคณะ. (2561). การประเมินโครงการฝึกอบรมผู้วิจัยคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โดยใช้แนวคิดของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick). วารสารศึกษาปริทัศน์, 34(3), 171-177.
- นรรีชต์ ฝันเชียร. (2561). ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณลักษณะอย่างไร. เรียกใช้เมื่อ 20 เมษายน 2563 จาก <https://www.truelookpanya.com/education/content/68571/-teaartedu-teaart-teaarttea>
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอนที่ 10 ก หน้า 24-35 (24 มกราคม 2560).
- วิไลพร จันทรโทยม. (2558). การประเมินโครงการอบรมและพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2558). พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุวิมล ติรกานันท์. (2547). การประเมินโครงการแนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุษา บิ๊กกินส์. (2555). การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ. วารสารสุทธิปริทัศน์, 26(80), 147-161.
- Center for Media Literacy. (2008). Literacy for the 21st century: An overview & orientation guide to media literacy education (2 ed.). Malibu.